

แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบง อำเภอม่วงสามสิบ
จังหวัดอุบลราชธานี

The Pathways to Develop the Budget Management of Laobok Tambon Sub-district
Administrative Organization, Muangsamsib District, Ubon Ratchathani Province

ธีระนุช น้อยคำพวง*¹ และ มาลี ไชยเสนา**²

¹สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อุบลราชธานี 34000

E-mail: teeranuch_2513@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณ และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบง อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยนำกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณมาใช้เป็นกรอบเนื้อหาของการศึกษา ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2 คน ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ จำนวน 3 คน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบง อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีพบว่า การจัดเตรียมงบประมาณสอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบลโดยมีเจ้าหน้าที่งบประมาณเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนการจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ เป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติจะอนุมัติงบประมาณโดยพิจารณาออกเป็นสามวาระ ตามระเบียบกฎหมาย การบริหารงบประมาณ ได้กำหนดให้มีแผนการดำเนินงาน แผนการจัดหาพัสดุ เป็นกรอบและแนวทางการบริหารงบประมาณ และการควบคุมตรวจสอบงบประมาณนั้น ได้ดำเนินการปิดงบบัญชีและรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบรวมทั้งมีการรายงานผลการดำเนินงานต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนได้ทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

2. แนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบง กระบวนการจัดทำงบประมาณควรมีการประชุมชี้แจงกรอบ ข้อกำหนดและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมายให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบ กระบวนการอนุมัติงบประมาณ ควรส่งเสริมความรู้ให้กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการประชุมควรดำเนินการตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องมากที่สุด กระบวนการบริหารงบประมาณ ควรดำเนินการภายใต้แผนการดำเนินงานและแผนการจัดหาพัสดุอย่างรัดกุมมากที่สุด และกระบวนการควบคุมตรวจสอบงบประมาณ ควรส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการใช้จ่ายงบประมาณในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม และควรนำระบบ E-LAAS เข้ามาควบคุมกระบวนการด้านงบประมาณอย่างจริงจังกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

คำสำคัญ: การบริหาร งบประมาณ

Abstract

This qualitative study aimed to investigate the condition of budget management and the pathways to develop the budget management of the sub-district administration organization in Lao Bok sub district, Muang Sam Sip district, Ubon Ratchathani province. The process of budget management was used as the main content of the study. The target populations were the administrators of a provincial administrative organization involved 10 related people including 2 administrators, 3 staff, and 5 involved bodies. The structured interview was employed as research instrument for collecting data. Content analysis was used in data analysis.

The research results were as follows:

1. Referring to the budget management condition, it is found that the budget preparation is consistent to the sub district development plan, and this is run by the budget officers. The budget approval is driven by the legislature considering the three terms under the shade of laws. According to the budget management, the working and supplies plans supplies were set as the framework of budget management, and the budget monitoring were proceeded by account closing and reporting to the related authorities as well as reporting the operational result to the sub district administration organization and including citizens at least twice a year.

2. For pathways to develop the budget management of Lao Bok sub-district administration organization, There should be a discussion for clarifying framework, laws, regulations, Knowledge and mutual understanding of the laws to those who are involved in the budget procedures. Further, to the budget approval process, there should be the reinforcement of knowledge to members in the organization which can lead to the more effective work. In addition, the discussion should be significantly conducted according to the laws and concisely be under the plans and procurement. Moreover, there should be an appropriate participation from local individuals in the budget monitoring process and the E-LAAS should also be intensively implemented to control the budget process more than what it is done today.

Keywords: Administration, Budget

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกการบริหารราชการของรัฐบาลรูปแบบหนึ่ง ซึ่งนับวันจะมีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ได้รับการกระจายอำนาจในด้านต่างๆ จากภาครัฐไม่ว่าจะเป็นด้านการเงินการคลัง ด้านบริหารงานบุคคล ด้านนโยบาย ฯลฯ ซึ่งในการดำเนินการในด้านต่างๆ ล้วนแล้วแต่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากรัฐบาลกลางผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนการ

ดำเนินการ สำหรับการบริหารทางด้านการเงินการคลังนับได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญและมุ่งที่จะให้ความเป็นอิสระทางด้านการเงินการคลังแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้จัดทำงบประมาณเป็นของตนเอง โดยงบประมาณดังกล่าวจะเป็นงบประมาณรายจ่ายตลอดทั้งปีงบประมาณและจะต้องนำงบประมาณดังกล่าวไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการบริหารภายในท้องถิ่นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ เรียกงบประมาณที่ตนเองได้บัญญัติขึ้นแตกต่างกันออกไปตามกฎหมาย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจะเรียกงบประมาณรายจ่ายประจำปีว่า ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ซึ่งงบประมาณดังกล่าวจะมีการเริ่มจัดทำร่างรายจ่ายงบประมาณตั้งแต่เดือนกรกฎาคมของทุกๆ ปี จากนั้นก็จะนำเสนอต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประมาณเดือนสิงหาคม เพื่อให้ที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความเห็นชอบและส่งต่อให้นายอำเภออนุมัติก่อนประกาศใช้บังคับต่อไป การจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญต่อการพัฒนาเป็นอย่างมาก เนื่องจากทุกรายจ่ายที่จะดำเนินการนั้นจะต้องบรรจุหรือตราไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก่อน ดังนั้นจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เพราะงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะก่อให้เกิดการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่และอาจเรียกได้ว่างบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของการพัฒนากว่าได้ (องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบ 2557)

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบ ประสบปัญหาในการดำเนินการในทุกขั้นตอน

กระบวนการไม่ว่าในขั้นตอนการจัดทำงบประมาณซึ่งมักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินการ รวมทั้งในการจัดทำอาจไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์กฎหมายต่างๆ ในขั้นตอนอนุมัติงบประมาณก็มักประสบปัญหาเกี่ยวกับการตัดลงงบประมาณรายจ่าย การแก้ไขเพิ่มเติมในรายละเอียดของงบประมาณ ส่วนการใช้จ่ายงบประมาณมักประสบปัญหาเกิดความสิ้นเปลืองและรั่วไหลในการใช้จ่ายงบประมาณ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในช่วงของการดำเนินการ เป็นต้น สำหรับในขั้นตอนการติดตามและตรวจสอบงบประมาณนั้นมักพบปัญหาการใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่มีการควบคุมตรวจสอบ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นมักมีความคล้ายคลึงกันกับงานวิจัยหรือการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่ผ่านมา เช่น ปัญหาความล่าช้า ปัญหาการให้ความสำคัญกับการดำเนินการทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขาดความรอบคอบในการอนุมัติ เป็นต้น

ด้วยสาเหตุต่างๆ ที่ได้กล่าวมาผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากปล่อยให้กระบวนการบริหารงบประมาณเป็นอยู่อย่างเดิม ไม่มีการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่จะส่งผลให้การใช้จ่ายงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าค่อนข้างน้อย การพัฒนาที่จะล่าช้าไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมของประเทศ ดังนั้นจากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบ อำเภอวังสามสี จังหวัดอุบลราชธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบ อำเภอวังสามสี จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบ อำเภอวังสามสี จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2 คน ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ จำนวน 3 คน พนักงานส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน เก็บ

รวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามประเด็นของปัญหาวิจัย แล้วนำผลวิเคราะห์แต่ละตอนมาจัดทำเป็นผลการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีพรรณนาการ (Descriptive) โดยหน่วยในการวิเคราะห์ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ใช้แบบสำรวจการปฏิบัติการบริหารงบประมาณ และแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การจดบันทึกภาคสนาม จัดหมวดหมู่เพื่อหาความแตกต่างและความเหมือน ความเชื่อมโยงภายในหมวดหมู่ และระหว่างหมวดหมู่ การวิเคราะห์จึงใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อพิจารณาผลการศึกษาแล้วสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี การจัดเตรียมงบประมาณ พบว่า ในการจัดเตรียมงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบกนั้น โครงการที่นำมาจัดทำงบประมาณเป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี หากไม่ได้อยู่ในแผนพัฒนาจะมีการปรับปรุงแผนก่อนเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากโครงการที่ไม่อยู่ในแผน องค์การบริหารส่วนตำบลก็ไม่ได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการให้ ดังนั้นโครงการที่ไม่อยู่ในแผนก็จะไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการ เจ้าหน้าที่งบประมาณจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมแผนงานโครงการจากส่วนราชการต่างๆ ตามที่หัวหน้าส่วนราชการได้จัดทำรายละเอียดเสนอ จากนั้นเจ้าหน้าที่งบประมาณจะดำเนินการพิจารณาตรวจสอบ วิเคราะห์ และแก้ไขงบประมาณให้ถูกต้อง ก่อนที่จะเสนอต่อคณะผู้บริหารต่อไป การอนุมัติงบประมาณ พบว่า การอนุมัติงบประมาณเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะดำเนินการในเดือนสิงหาคมของทุกปี การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะแบ่งการพิจารณาออกเป็นสามวาระ ประกอบด้วย วาระ

การรับหลักการ ซึ่งหากผ่านวาระการรับหลักการแล้วจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแปรรูปร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ส่วนวาระที่ 2 เป็นวาระของการแปรรูป โดยคณะกรรมการแปรรูป ผู้ติดจะเป็นผู้รวบรวมสรุปคำแปรญัตติเสนอให้ประธานสภาก่อนที่จะดำเนินการแปรรูปจากนั้นประธานสภาฯก็จะเปิดโอกาสให้ผู้เสนอคำแปรญัตติได้ทำการแปรญัตติต่อที่ประชุม และวาระที่ 3 เป็นวาระการลงมติ ฝ่ายเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องสรุปรายละเอียดและแผนงานตามที่ได้มีการแปรญัตติไว้แล้ว ให้สมาชิกสภาฯ ได้รับทราบอีกครั้ง ก่อนที่จะมีการลงมติเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ซึ่งในขั้นตอนการอนุมัติงบประมาณนี้ไม่พบผลกระทบจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลแต่อย่างใด การบริหารงบประมาณ พบว่า เมื่อข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ประกาศใช้แล้วงานนโยบายและแผนจะดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งานพัสดุ ก็ได้ดำเนินการจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ จากนั้นก็จะแจ้งให้ส่วนงานต่างๆนำไปใช้เป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณ สำหรับการบริหารงบประมาณนั้น จะต้องดำเนินการไปภายใต้กรอบกฎหมายและระเบียบแนวทางการเบิกจ่ายของทางราชการ และในระหว่างปีงบประมาณหากมีความจำเป็นก็จะมีกรณีโอนงบประมาณ/แก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย สอดคล้องกับการศึกษาของ ปกรณ์ บูรณปกรณ์ (2541) เรื่องปัญหาและแนวทางในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดลำดับความจำเป็นในการใช้งบประมาณไว้ล่วงหน้าตลอดจนตรวจสอบรายได้ รายจ่ายว่าเป็นไปตามแผนและเป้าหมายเพียงใด การควบคุมตรวจสอบงบประมาณ พบว่าการควบคุมตรวจสอบงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบกจะมีหัวหน้าส่วนการคลัง และ ปลัด อบต.ทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการบริหารงบประมาณและจะมีการจัดทำรายงานงบแสดงฐานะทางการเงินเมื่อถึงสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งจะต้องส่งงบแสดงฐานะทางการเงินให้กับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และท้องถิ่นจังหวัด ให้ทราบภายใน 90 วันหลังสิ้นปีงบประมาณ สำหรับการตรวจสอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะมีการรายงานผลการดำเนินงานต่อ

สภาเป็นประจำทุกๆ ปีๆ ละสองครั้ง ซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบ

2. ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การจัดเตรียมงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบก ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำงบประมาณให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชุมชี้แจงให้รับทราบเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำงบประมาณของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีการจัดทำงบประมาณผ่านระบบ E-LAAS ทั้งนี้เนื่องจากหากบุคลากรได้ทราบแนวทางการจัดทำที่ถูกต้องก็จะสามารถดำเนินการได้ตามระเบียบ การอนุมัติงบประมาณ ควรจัดประชุมชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจให้กับสมาชิกสภาเพื่อให้มีความเข้าใจในการพิจารณาและสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่งบประมาณหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเข้าร่วมในการประชุมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้สมาชิกได้ซักถามข้อสงสัยต่างๆ เพราะจะทำให้การพิจารณานั้นเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและไม่ไปตัดทอนงบประมาณบางรายการที่มีความจำเป็น การบริหารงบประมาณ ควรมีแนวทางในการบริหารงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนงานโครงการที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณ ควรมีการส่งเสริมความรู้ให้กับบุคลากรเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของพรทิพย์ พิชาติพงษ์พิบูลย์ (2554) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการอุดหนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานอื่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าควรมีการจัดอบรมความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดทำงบประมาณ ควรมีการออกกระเปาะหรือให้อำนาจในการบริหารงบประมาณให้คล่องตัวยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่นอำนาจในการโอนงบประมาณ อำนาจในการสั่งซื้อสิ่งจ้าง เป็นต้น การควบคุมตรวจสอบงบประมาณ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการ

รายงานผลการดำเนินงานให้กับทางสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ทราบเป็นประจำทุกๆ 3 เดือน 6 เดือน เป็นต้น ควรมีการกำหนดแบบฟอร์มคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่และการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้ประชาชนนำไปหย่อนในตู้รับเรื่องร้องเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการควบคุมตรวจสอบงบประมาณของระบบ E-LAAS เข้ามาใช้งานอย่างจริงจัง

สรุปผลการวิจัย

สภาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี การจัดเตรียมงบประมาณ พบว่า มีการคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเป็นหลัก โดยโครงการ กิจกรรมต่างๆ ที่จะนำมาบรรจุไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะต้องเป็นโครงการที่อยู่ในแผนพัฒนาสามปี หากไม่มี จะมีการปรับปรุงแผนก่อนเสมอ โครงการกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ได้มาจากการประชาคมของแต่ละหมู่บ้านที่ได้เสนอโครงการตามปัญหาและความต้องการของคนในหมู่บ้าน โดย เจ้าหน้าที่งบประมาณจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมแผนงานโครงการจากส่วนราชการต่างๆ ตามที่หัวหน้าส่วนราชการได้จัดทำรายละเอียดเสนอ การตั้งงบประมาณจะต้องเป็นไปตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งมาเพื่อปฏิบัติ โดยมีงานวิเคราะห์นโยบายและแผนจะเป็นผู้รวบรวมและจัดทำข้อมูลร่างข้อบัญญัติงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ พบว่า การอนุมัติงบประมาณเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งจะดำเนินการในเดือนสิงหาคมของทุกปี ฝ่ายเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องส่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวให้กับสมาชิกสภาทุกคนได้ตรวจสอบก่อนการประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน สำหรับการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็จะแบ่งการพิจารณาออกเป็นสามวาระ ดังนี้ วาระที่ 1 เป็นขั้นรับหลักการ วาระที่ 2 เป็นวาระของการแปรญัตติและวาระที่ 3 เป็นขั้นตอนการลงมติ การบริหารงบประมาณ พบว่า เมื่อมีการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้วเสร็จตามกระบวนการแล้ว เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนก็จะดำเนินการจัดทำแผนการ

ดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เจ้าหน้าที่พัสดุ ก็ได้ดำเนินการจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ โดยมีการเรียงลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการไว้ จากนั้นก็จะแจ้งให้ส่วนงานต่างๆ นำไปใช้เป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณ สำหรับการบริหารงบประมาณนั้น จะต้องดำเนินการไปภายใต้กรอบกฎหมายและระเบียบแนวทางการเบิกจ่ายของทางราชการ การควบคุมตรวจสอบงบประมาณ พบว่าการควบคุมตรวจสอบงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบงจะมีการจัดทำรายงานงบแสดงฐานะทางการเงินเมื่อถึงสิ้นปีงบประมาณ และจะมีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ให้ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบงและประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบทุกๆ 6 เดือน มีหน่วยตรวจสอบจากสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเข้ามาตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณเป็นประจำในทุกๆปี

แนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบง อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี การจัดเตรียมงบประมาณ พบว่าควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำงบประมาณให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชุมชี้แจงให้รับทราบเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำงบประมาณของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และควรมีการจัดทำงบประมาณผ่านระบบ E-LAAS ตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การอนุมัติงบประมาณ พบว่า ควรจัดประชุมชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจให้กับสมาชิกสภาเพื่อให้ความเข้าใจในการพิจารณาและสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่งบประมาณหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเข้าร่วมในการประชุมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้สมาชิกได้ซักถามข้อสงสัยต่างๆ เพราะจะทำให้การพิจารณานั้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและไม่ไปตัดทอนงบประมาณบางรายการที่มีความจำเป็น การบริหารงบประมาณ พบว่า ควรมีแนวทางในการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณ ควรยึดแนวทางการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามแผนดำเนินงานเพื่อให้ทุกส่วนราชการยึดถือและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งควรมี

การส่งเสริมความรู้ให้กับบุคลากรเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การควบคุมตรวจสอบงบประมาณ พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานให้กับทางสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ทราบเป็นประจำทุกๆ 3 เดือน 6 เดือน เป็นต้น ควรมีการกำหนดแบบฟอร์มคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่และการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้ประชาชนนำไปหย่อนในตู้รับเรื่องร้องเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีระบบ E-LAAS เข้ามาควบคุมการบริหารงบประมาณอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบง ควรจัดทำแผนการบริหารงบประมาณให้สอดคล้องกับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบง ควรมีแผนหรือแนวทางในการบริหารงบประมาณให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น
3. องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบง ควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณจากภาคประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.มาลี ไชยเสนา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบข้อบกพร่อง ชี้แนะแนวทางอย่างเป็นขั้นตอน ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงเอกสารให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์อันมีค่าแก่ศิษย์

เอกสารอ้างอิง

- ปกรณ์ บุรณปกรณ์. ปัญหาในการบริหารงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่. คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- พรทิพย์ พิชาติพงษ์พิบูลย์. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการ
ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการอุดหนุน
งบประมาณให้แก่หน่วยงานอื่นขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง
นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. รายงานการศึกษา
อิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการ
ปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าบก. แผนยุทธศาสตร์การ
พัฒนา. อุบลราชธานี: สำนักปลัด อบต.
เหล่าบก. (ไม่ได้ตีพิมพ์), 2557.

